

NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne štev. 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina . . . „ 20.—

Četletna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

===== Oglasi po ceniku. =====

Uredništvo: Štebi Alojzija, Vič pri Ljubljani, Pod Rožnik štev. 296. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednico.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Parlamentarno politična kriza.

Beogradska »Politika« prinaša od 1. aprila dalje niz člankov, napisanih od poedinih odličnejših predstavnikov parlamentarnih političnih skupin. Izredno zanimiva so izvajanja bosanskega socijalno - demokratičnega poslanca g. Nedeljka Divaca, ki pravi med drugim:

»Sedanja kriza ni izbruhnila naenkrat. Mi živimo v socijalni in politični krizi brez prekisoda že od osvoboditve. Sedanja kriza je le akutnejši moment v tej stalni krizi. Tudi vzroki te krize ne leže, kakor mnogi žele si naivno predstavljati, v borbi za centralizem ali proti njemu. Vzroki krize so v naših izredno razruvanih in neizenačenih ekonomskih in socijalnopolitičnih razmerah. Pogledati je treba samo naše poedine pokrajine in takoj se zapazijo ogromne razlike med njimi v ekonomskem, prometnem, prosvetnem in političnem pogledu in vsled tega seveda tudi v socijalnem razvoju. Na primer Slovenija na eni strani, a na drugi strani južna Srbija in Črna gora predstavljajo dva popolnoma nasprotna svetova. Kulturna neenakost in verske razlike so istotako velike.

V teh navedenih okoliščinah je treba vsled tega v prvi vrsti iskati vzroke v naši politični krizi, ki je te dni našla svoj izraz zlasti v parlamentarni krizi. Protivnosti v parlamentu so samo odmev vseh neenakosti, ki so zgoraj navedene. Poudarjanje centralizma, avtonomije ali federalizma po poedinih političnih skupinah predstavlja le krinko za druge, izvestne socijalno - politične težnje. Radikali nastopajo kakor najbolj dosledni bojovníki za centralistično ureditev države in označujejo takšno ureditev za neobhodno potrebo, da se ohrani državna in nacionalna celota. Ali stvarno branijo s tem le interese svoje bogate buržuazije.

Klerikalci in bosanski muslimani neprestano zahtevajo, da naj se uredi država na osnovi avtonomije poedinih zgodovinskih oblasti in predstavljajo svojo zahtevo kot edino garancijo za demokratiški razvoj zemlje. Ali stvarno oni mislijo na to, da bi bila avtonomija najboljši način, da očuvajo svoj stanovski in verski vpliv nad neprosvečenimi masami svojega področja. Tudi hrvatska seljaška stranka ima v bistvu enake motive, kadar neprestano vztraja pri svoji nečasovni zahtevi za plemensko razdelitev zemlje.

Vsaka izmed političnih strank in skupin gre do absurdnosti pri sklicevanju na svoje stališče. Bojovníki za centralizem gredo do brutalnosti. Oni vsakogar, ki misli drugače, če tudi misli nasprotno v najmanjši meri, označujejo za protivnika države in se ne plašijo, da to tudi javno pričajo. Zato je pretr-

pelo centralistično stališče največjo škodo vsled brutalnih nastopov onih, ki ga zastopajo. In ti zastopniki so bili doslej edini na vladi.

Tudi avtonomistični in plemenski separatisti gredo prav tako do brezmiselnosti v svojih zahtevah. Spominjam samo na zahtevo hrvatske seljaške republikanske stranke, ki jo je unesla v svoj načrt ustave. Ta zahteva pravi, da se lahko izjavi vsak del naše države, ali hoče da ostane ali ne v sestavi te države. Ta zahteva vodi princip samoodločbe do paradoksnosti. Prav tako zahtevajo avtonomisti nepopustljivo ohranitev starih zgodovinskih pokrajin, čeprav so postale v današnjih, povsem izpremenjenih prilikah brezmiselnost in nemogoče in so velika ovira pravilnemu ekonomskemu, socijalnemu in političnemu razvoju naše zemlje.

V našem političnem življenju je takšen nered, da se med seboj grupirajo stranke, ki so si diametralno nasprotne ne le v svojem političnem programu, temveč tudi v socijalnem. To velja za sedanji blok, a preje je veljalo isto za radikalsko demokratsko koalicio, kateri so pomagali še bosanski muslimani in slovenski zemljoradniki.

Največja škoda od takega stanja je v tem, da se vse naše življenje absorbira v političnih borbah, a se zanemarija ono, kar je mnogo bolj važno, to je ekonomski, prometni in kulturni razvoj naše zemlje. In kolikor počasnejši bo ta razvoj, tem težje bomo prišli iz političnih kriz.

Joža Bekš:

Agilnost Gl. Saveza.

Novosadska resolucija.

Že v št. 6. našega glasila smo 29. februarja t. l. objavili pismo Gl. Saveza, ki nas v širokih potezah seznanja z njegovim delovanjem zadnjih par mesecev. O. Z. pa je prejela zadnje dni od Gl. Saveza obširno poročilo, ki dokazuje, da stoji Gl. Savez za interese drž. nameščencev budno na straži in da ne opusti nobene prilike, ki bi je s pismenimi ali ustnimi predstavkami ne porabil za pritisk na vlado. Da seznanimo člane O. Z. z zahtevami Gl. Saveza in nas samih, je potrebno, da posežemo v historijat sedanjega delovanja organizacij, njihovih uspehov in razočaranj.

Čeprav so naši dnevniki svoječasno priobčili glavne zahteve drž. nameščencev izza redne skupščine Gl. Saveza v Novem Sadu (17. XII. 1922), so bile te objave vendarle pomanjkljive, tako da so mogle zavesti marsikoga izmed nas v zmotu ali pa mu vzbuditi pogrešno kombinacijo. Pred vsem moram naglasiti, da tvori novosadska resolucija bazo zahtev vseh aktivnih in vpokojenih državnih nameščencev brez izjeme, da pa mora kot takšna seveda puščati ob strani specialne zahteve poedinih strok. Na tej bazi je Gl. Savez, dobro poznaajoč, da je treba rešiti pred vsem materialno vprašanje drž. nameščencev,

predno pridejo na dnevni red strokovna vprašanja, usmeril svojo taktiko. Reči moramo, da je bila ta taktika docela premišljena in pravilna.

Ker je prejela O. Z. oficijelno besedilo novosadske resolucije jedva pred dobrim tednom, ga moremo šele danes priobčiti. Glasi se:

»Resolucija tretje redne letne skupščine Gl. Saveza drž. činovnika i službenika v Novem Sadu z dne 17. dec. 1922. Po izčrpnih razpravi dnevnega reda in iznešenih predlogih zahtevamo:

1.) da se še tekom meseca decembra 1922 in pred božičnimi prazniki izplača vsem uradnikom in uslužbencem, vpokojencem in vpokojenkam predujem (avans) njihovih zvišanih osebnih prejemkov po novem zakonu v izmeri njihovih sedanjih mesečnih prejemkov. V ta namen naj se porabi z zakonom o proračunskih dvanaestlinah za mesece oktober, november in december 1923 odobreni kredit 200 mil. dinarjev.

Ta predujem naj se v okviru odobrenega kredita izplačuje tudi od meseca januarja 1924 dalje.

2.) Draginjske doklade za aktivne uradnike in uslužbence naj ostanejo iste kot doslej, vendar s pridržkom,

a) da se z drž. nameščenci poročenim drž. nameščenkam izplačuje neskrčena osebna draginjska doklada;

b) da se odredi stanarina za zvaničnike, služe in voj. mostre;

c) da se pod točko b) označenim uslužbencem ukine vsako maksimiranje (rodbinskih) draginjskih doklad;

č) da se z novo uredbo o draginjskih dokladah povečajo osebne draginjske in stanarinske doklade vpokojencem in vpokojenkam za 100% in to od 1. okt. 1923 dalje;

d) da se v novih pokrajinah, za katere doslej načelo prevedbe kronskih plač na dinarske ni veljalo, prevedo pokojnine v kronah na dinarje.

3.) Ministrski svet in narodna skupščina naj se zaprosita, da sme Gl. Savez k pretresavanju uredbe o razvrstitvi in razporeditvi drž. uradnikov in uslužbencev delegirati svoje predstavnike in strokovnjake, ki bodo imeli v odboru za proučevanje te uredbe posvetovalno pravico. Kot osnovo za korektiv označene uredbe naj se vzemó vsi izpreminjevalni in dopolnilni predlogi, ki jih je bil Gl. Savez g. ministru pravde že predložil ali pa jih še bo.

4.) V zmislu po skupščini osvojene prošnje vpokojenih častnikov naj se dovoli udruženju vpokojenih častnikov, da sme po svojem predstavniku prisostvovati sejam odbora narodne skupščine, ki mu bo poverjeno proučevanje nedostatkov zakona o ustroju vojske in mornarice in izvršilne naredbe k temu zakonu.

V to svrhu naj služi parlamentarnemu odboru za izdelavo predlogov k zakonu o priznanju zaslug narodnih veličin že predloženo gradivo in pa gradivo, ki se še naknadno predloži.

5.) Kongres ugotavlja v obče, da zakon o uradnikih in ostalih drž. uslužbencih teh ter vpokojencev in vpokojenk niti z daleka ni zadovoljil. Zato je uprava (Gl. Savez) dolžna, da za enkrat po najkrajši poti zahteva izpremembo členov 234., 239., 240. in 246. tega zakona v zmislu točke 1. resolucije izredne konference Gl. Saveza z dne 12. novembra 1923. Člen 282. fi-

nančnega zakona za leto 1922/23*) naj stopi zopet v veljavo.

6.) Veljavnost stanovanjskega zakona naj se podaljša samo (?) za drž. uradnike in uslužbenke, vpokojence in vpokojenke še za leto dni. V tem času pa naj država reši stanovanjsko vprašanje z odkazovanjem brezplačnih stavbišč, z davanjem cenenege hipotekarnega kredita in grajenjem stanovanjskih hiš za drž. uradnike, uslužbenke, vpokojence in vpokojenke.

7.) Skupščina pozivlja vse drž. uradnike in uslužbenke, vpokojence in vpokojenke, da stopajo v svoje organizacije ter po teh v Gl. Savez, ki se bo na ta način za povoljnije in uspešnejše delo okrepil moralno in materialno.*

Čujmo nadalje, kaj piše Gl. Savez 23. marca tl. Osr. Zvezi:

»Gospod predsednik! Od zadnje redne skupščine Gl. Saveza je poteklo troje mesecev. Četudi je bilo pričakovati izdatnejše preokrenitve, so se vendarle prilike, ki v njih živijo naši drž. nameščenci, od tedaj komaj malo izboljšale. Kakor ve večina naših tovarišev, je naša novosadska resolucija z dne 17. dec. 1923 vsebovala izvestne zahteve, ki nikakor niso presegale možnosti ugoditve. Vkljub temu da smo že vselej v naših pismenih in nič manj pogostih ustmenih predstavkah kompetentnim mestom zagotavljali, da nalikuje vsebina te resolucije vse preje zrelo premišljenemu državnemu načrtu za rešitev važnega državnega problema kakor pa obupnemu klicu državnih nameščencev in navzlic skromnosti zahtev ter umerjenosti tona pa ta resolucija v upravnih krogih vendarle ni izzvala zaslužnega odziva. Uprava Gl. Saveza se je na vso moč trudila, da doseže v mučnem in neenakem boju, ki ga bijejo drž. nameščenci za svoja prava, čim najpopolnejše uspehe ter s tem opraviči na letošnji novosadski skupščini izraženo ji visoko zaupanje. Z namenom, da spoznajo vsebino njenih demarš in način akcije, vse v Gl. Savezu združene organizacije, ima čast upravni odbor Gl. Saveza podati sledeče poročilo:

I. Nove plače šele po završeni razvrstitvi.

»Čeprav je bila novosadska resolucija brez odloga sporočena že pismenim potom gg. predsedniku ministrskega sveta in finančnemu ministru, je upravni odbor vendarle smatral za potrebno, da poseti takoj po povratku iz Novega Sada gg. ministrskega predsednika in finančnega ministra ter jima ob tej priliki oriše tudi ustmeno že tolikrat predloženo neznosno stane drž. nameščencev in ju zaprosi, da se v resoluciji obrazloženim zahtevam v polnem obsegu ugodijo. Uprava pa ni dobila povsem zadovoljivega odgovora, ker je bila vlada izplačilo predlagala — in to je bilo tedaj najaktualnejše vprašanje — med tem že odredila. Zato je uprava novo nastalo situacijo na svojih sejah izčrpno razmotrila ter se je končno odločila, da upoizna z našimi zahtevami tudi narodno skupščino, ki naj bi v interesu drž. nameščencev intervenirala pri vladi. To se je tudi zgodilo, na žalost pa ta korak ni vplival na povoljniji potek akcije. Naša glavna zahteva je bila odslej usmerjena na skrajšanje izplačila novih plač. Uprava pa je vselej naletela na izgovor, da je izplačilo službenih prejemkov po novem zakonu nemogoče vse do tlej, dokler ne bo zaključena razvrstitev drž. nameščencev. Razvrstitev pa je bila spričo konfuznosti uredbe zelo otežkočena in se vsled tega še vedno ni izvedla v vseh rešorih.«

II. Sodelovanje Gl. Saveza pri končni redakciji uredbe o razvrstitvi.

»Vprašanje te uredbe, ki je, kakor znano, izzvala med drž. nameščenci večje razočaranje in več nezadovoljstva, nego zakon sam, je uprava posvečala in ji še posveča svojo največjo pažnjo. Od znanega števila organizacij in tudi od poedincev je uprava prejela izvestne izpreminjavalne predloge k uredbi in je vse te predloge v

zvezi s prvo resolucijo predstavnikov pokrajinskih Zvez in strokovnih organizacij, ki je bila sprejeta na izredni konferenci meseca novembra 1923, predložila gosp. ministru pravde, čegar dobrototnost in razumevanje za stvar uprava tudi še sedaj priznava. G. minister pravde je bil zaprosen, da vse te motivirane amandmane pri nameravani izpremembi vpošteva ter jih izkoristi kot osnovo za provedbo izpremembe. Uprava vzdržuje pri tem s komisijo, ki se bavi v ministru pravde s tem poslom, še dosti tesne zveze in se nadeja, da bo z večino svojih predlogov uspela.

Želeča pa, da uspeh svoje akcije v tem pravcu kar najbolj zagotovi, je uprava pri gosp. ministru pravde in pri predsedniku skupščinskega odbora za proučevanje uredbe podvzela korake, da njen predstavnik oziroma predstavnik — vprašanje oseb je za dani trenutek pridržano sporazumu s pokrajinskimi Savezi — sodeluje pri sejah tega odbora v posvetovalnem zmislu. Na žalost pa je parlamentarna situacija še vedno takšna, da uredba v najbližji bodočnosti še ne bo mogla priti na dnevni red narodne skupščine. Vseeno pa goji uprava čvrsto nado, da se ji bo svoječasnno sodelovanje pri razpravah v odboru posrečilo.«

III. Ponovni apel na vlado in narodno skupščino.

»Brez izprememb stanja drž. nameščencev smo dočakali mesec februar. Odločili smo se za ponovni apel na vlado in narodno skupščino z zahtevo, da se vprašanje drž. nameščencev čim prej likvidira. Zahteve smo obrazložili v posebni spomenici**, ki jo je izročil korporativni upravni odbor predstavniku vlade ministru g. Trifkoviću (predsednik ministrskega sveta nas radi bolelosti ni mogel sprejeti) in predsedniku narodne skupščine. V zvezi s to spomenico moramo naglasiti, da je bil prvotno določen kredit za izvedbo zakona o civ. drž. nameščencih v novem budgetu zvišan od 400 na 600 milij. dinarjev in vnešen nov kredit 50 milij. Din za poplavljanje materijalnega stanja vpokojencev in vpokojenk samo po inicijativi Gl. Saveza.

Pri vsem tem pa smo šli še dalje in zahtevali, kakor je razvidno iz spomenice, še naknadno povečanje teh kreditov.***)

Zelo verjetno po podatkih, ki smo jih doslej prejeli o rezultatih prevedb in razvrstitev, pa je, da bo vlada mogla zadostiti našim zahtevam tudi brez novih kreditov.«

IV. Obvezna izjava finančnega ministra.

»Vlada nam na to spomenico ni odgovorila tako hitro kakor smo želeli. Ker pa brez tega odgovora nismo mogli podvzeti odločnejšega koraka, ki bi lahko bil preuranjen, smo na zadnji seji sklenili, da posetimo še enkrat finančnega ministra korporativno ter ob tej priliki zahtevamo pozitiven ali negativen odgovor. Finančni minister nas je imenom vlade sprejel 19. marca tl. ter podal obvezno izjavo, s katero je osvojil v novosadski resoluciji formulirane zahteve.¹⁾

Znano Vam je, da je Gl. Savez o tej izjavi takoj obvestil najširšo javnost potom beograjskega tiska, da je ministrski svet tudi že podpisal formalno rešenje, ki potrjuje izjavo finančnega ministra.«

V. Gl. Savez in nova uredba o draginjskih dokladah.

»Vzporedno z vsemi temi koraki pri mero-dajnih političnih faktorjih nas je spajala in nas še spaja tesna vez s komisijo za izdelavo nove uredbe o draginjskih dokladah. Tej komisiji predseduje naš predsednik nadzorstvenega odbora g. dr. Dragutin Dučić. Naša uprava zastopa mnenje, da se mora izvršiti razporedba novih draginjskih doklad po regresivni lestvici: čim večja je osnovna in položajna plača, tem manjši naj je odstotek poviška. To stališče smatra uprava kot edino pravilno, ker bi bili sicer nižji uslužbenci v vsem skupaj deležni le neznatnega poviška. Istotako se z ozirom na enako draginjo v vsej državi uprava protivi vsaki diferenciaciji draginjskih doklad po draginjskih razredih. To mnenje smo priobčili komisiji, ki ga v glavnem osvaja, skrbeti pa hočemo še dalje za to, da bo

***) Glej »Naš Glas« št. 4. z dne 10. febr. tl.

*) Glej predpredzadnji odstavek spomenice v »Našem Glasu« št. 4.

1) Oficijelni komunike Gl. Saveza o tej izjavi bomo radi pomanjkanja prostora objavili prihodnjič.

uredba redigirana in potrjena v zmislu naših zahtev.«

VI. Naše zahteve in javnost.

»Končno je uprava skrbela vedno tudi za to, da najde vprašanje drž. nameščencev ugodno sodbo pri naši javnosti. V tem oziru moramo z zadoščenjem ugotoviti, da danes nimamo v prestolici niti enega lista, ki bi pisal proti interesom in željam drž. nameščencev.«

VII. Intervencije Gl. Saveza v prilog posameznim organizacijam.

»Razen teh splošnih in načelnih vprašanj se je bavila uprava tekom zadnjih treh mesecev tudi s podrobnostmi, ki interesirajo bodisi posamezne organizacije ali poedince, v tem, da je v vseh slučajih intervenirala na pristojnih mestih, kadar je bilo potrebno, da se kaka stvar reši v zmislu opravičenih zahtev.«

(Dalje prihodnjič.)

„Hotel Slon“, Ljubljana

Moderno preurejeno kopališče, restavracija in kavarna
Centralna kurjava!

VESTNIK.

Uprava prosi nujno vse gg. naročnike, da vpoštevajo njeno »opozorilo« v zadnji številki in čimprej obnove naročnino. Posebno pa se obrača do onih, ki imajo zastanke s prošnjo, da te nemudoma poravnajo. Zabilježili jim smo jih zadnjič poleg naslova.

Draginjske doklade. Beograjska »Politika« z dne 5. aprila prinaša sledečo vest: Takoj, ko je bil sprejet v Narodni skupščini zakon o civilnih državnih uslužbencih je sestavil finančni minister posebno komisijo z nalogo, da izdela naredbo o draginjskih dokladah. Ta komisija je pričela z delom, ali po nekoliko sejah, na katerih so bili določeni le glavni principi uredbe, je morala prekiniti z delom, ker ni bila izvršena razvrstitev in se ni vedelo, koliko uslužbencev ostane v državni službi. Sedaj, ko je to vprašanje rešeno in ko je sprejet tudi proračun, nadaljuje komisija svoje delo. Na podlagi izjave, katero nam je dal včeraj finančni minister, bo izvršena uredba do 10. aprila. Najprej bo izvršena uredba o draginjskih dokladah za aktivne uslužbenke, potem pa ona za upokojence in druge grupe, ki prejemale plačo ali pomoč iz državne blagajne. Z uredbo in draginjskimi dokladami se bo izboljšalo materijelno stanje za državne uslužbenke in bo znašal povišek povprečno mesečno 400 do 500 dinarjev. Na slabšem bodo le uslužbenci z visokim številom dece, ker se jim odvzema doklada za deco.

Hranilni in posojilni konsorcij (kreditna zadruha javnih nameščencev) v Ljubljani naznanja svojim članom, da bo njen redni občni zbor v soboto 26. aprila 1924 ob 7. zvečer v salonu restavracije »Pri starem Rimljanu« na Rimski cesti v Ljubljani z nastopnim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika o lanskem rednem občnem zboru. 2. Poročilo o poslovanju in računskem sklepu za upravo leto 1923. 3. Poročilo nadzorovalnega sveta. 4. Določitev obrestne mere za posojila in hranilne vloge, ter odpovedne dobe za slednje. 5. Določba glede plodonosnega nalaganja razpoložljivega denarja. 6. Določitev največjega števila deležev, ki jih sme pridobiti posamezen zadružnik. 7. Določitev viška posojil in hranilnih vlog, ki jih sme sprejeti konzorcij. 8. Dopolnilne volitve. 9. Slučajnosti. **Pripomba:** V slučaju nesklepčnosti se vrši eno uro pozneje istotam za rešitev istega dnevnega reda nov občni zbor, ki bo sklepčen brez ozira na število prisotnih zadružnikov. Završni račun leži v društveni pisarni, Hilšerjeva ulica 7, pritličje, na vpogled ob petkih in torkih od 2-3 popoldne. Odbor!

Občni zbor društva državnih pisarniških uradnikov za Slovenijo je bil 16. marca tl. v Ljubljani. Udeležilo se ga je 37 članov. Kot delegat glavnega Saveza je bil navzoč g. Pero Milošević, arhivar min. notranjih zadev. Zastopano je bilo tudi na povabilo društvo sodnopisarniških uradnikov za Slovenijo po tovarišu Schildenfeldu. Predsednik Kobe je pozdravil predvsem g. Miloševića in se mu zahvalil, da se ni vstrašil ne truda ne žrtev in je prišel med svoje tovariše in pokazal s tem, kako je razumeti solidarnost in smisel za organizacijo. Spomnil se je v toplih besedah umrlega tovariša g. Joška Cve-

*) Čl. 282. finanč. zak. za leto 1922/23 ki je bil z enim poznejših zakonov o proračunskih dvanajstlinah razveljavljen, določa posebno ugodnost pri vstetju službene dobe za pokojnino vsem vpokojencem in aktivnim drž. uradnikom Srbije in Črne gore, ki so bili kot taki v vojnah od 1. 1912 do 1920 v vojaški službi, dalje ostalim drž. uradnikom Srbije in Črne gore, ki so službovali kot taki v označeni dobi, pa niso opravljali vojaške službe — ter končno vsem absolviranim študentom, dijakom in ostalim vojniki Srbije in Črne gore in dobrovoljcem uradnikom iz novih pokrajin, ki niso bili drž. uradniki.

ka in pozval vse navzoče, da se v počaščenje njegovega spomina dvignejo s sedežev. Očrtal je nadalje v glavnem delo odbora v preteklem letu, nakar je dal besedo g. Miloševiću, ki se je zahvalil za pozdrav in poudaril, da je z veseljem prihitev k svojim tovarišem v Ljubljano, katerim prinaša pozdrave beograjskih kolegov. Sledilo je poročilo tajnika Misljeja. Tajnik je opozarjal uvodoma na nezadovoljnost med širšim članstvom kmalu po lanskem obnem zboru zaradi povišanja članarine na 5 Din tako, da so se čuli celo glasovi o izstopu iz društva. Povišanje pa je bilo potrebno, o tem se bodo člani sami prepričali. Preteklo leto je bilo leto polno napetosti in pričakovanja, ker se je v njem odločavala usoda vseh za nedogledno dobo. Društvo je bilo vedno na straži in je porabilo vsako priliko, da pribori pisarniškem uradništvu čim največ koristi in da reši sploh kar je mogoče. Graja brezbriznost članov, ki otežuje društveno delovanje. Sklicali so se trije članski sestanki potom dnevnega časopisa, udeležba pa je bila tako majhna, da je ni vredno omenjati. In vendar se je razpravljalo na vseh teh sestankih o nujnih in važnih zadevah, kakor o zboljanju gmotnega položaja in vprašanju službene pragmatike. Društveni odbor mora, ako hoče imeti uspehe, črpati moč za svoje delo iz članov samih, iz njihovih nasvetov in predlogov, opirajoč se na njih discipliniranost. Dela se mora poprijeti vsak posameznik in ne samo odbor, le tedaj nam bo uspeh jamčen. Discipliniranost v organizaciji je prvi pogoj za uspeh. Kjer člani njo nimajo smisla ne volje, tam je fiasko neizogiben. To nam dokazuje v preteklem letu započeta in žalostno končana akcija takozv. akcijskega odbora. Društvo je imelo 173 rednih, 8 ustanovnih in 16 podpornih članov, pogrebni sklad je imel 59 članov. Odborovih sej je bilo 17 in 3 tovariški sestanki. Pri gremiju lekarnarjev je izposlovalo društvo za člane znaten popust pri nakupu zdravil v lekarnah, ravno tako pri društvu zdravnikov zdravljenje po znižanih cenah. Društvo se je udeležilo po svojem zastopniku zborovanja pripravljalnega odbora društva intelektualnih delavcev v Ljubljani. V zadevi službene pragmatike, redukcije in razvrstitve pis. uradništva je storilo društvo vse, kar je bilo mogoče, da doseže zanj kolikor največ koristi in ugodnosti. Iz poročila blagajnika Sotelske je posneti, da je imelo društvo v preteklem letu 16.637 Din 27 p. dohodkov in 5.146 Din 86 p. izdatkov tako, da znaša čisto skupno imetje koncem leta 1923 11.490.41 Din. Od tega ima društvo kot preostanek na upravnih stroških 2042.33 Din, podporni sklad 5488.59 Din in pogrebni sklad 3959.50 Din. Kakor je bilo to poročilo še dosti povoljno, tako žalostno in nerazumljivo je bilo njegovo nadaljevanje in konec. V zaostanku je namreč 41 članov na redni članarini in skupnem iznosu 4543.50 Din, od katerih odpade lepo število še celo na leto 1922. Temu niso vzrok toliko slabe gmotne razmere, kakor skrajna brezbriznost. Tovariš Zima je naglašal, da O. Z. v preteklem letu ni storila ničesar v korist pisarniškega uradništva, nasprotovale je celo raznim njegovim predlogom in prošnjam, kakor n. pr. pri osnutku službene pragmatike na skupščini v Beogradu, glede vštetja vojaške službene dobe v napredovanje in pokojnino. Izjavi, da vlada v O. Z. tudi pritaženo partizanstvo, kar je razvidno iz tajniškega poročila O. Z. v N. Gl. št. 6 iz l. 1924, v katerem se očita edino sedanji vladi krivda naših žalostnih razmer, da si vsakdo ve, da nosijo odgovornost za to tudi prejšnje vlade. Čudi se, da je mogel odbor vsa ta ponižanja prenašati in da naš delegat ni odgovoril na nje s prijavo izstopa iz O. Z., da je imel za to pooblastilo. Predlaga, da izstopi društvo iz O. Z., ker smatra za nepotrebno, da bi bilo še pri njej včlanjeno posebno, ako si ustanovimo svoj savez za celo kraljevino. Tov. Beguš je poročal o delovanju O. Z. v preteklem letu, katero mora biti usmerjeno vedno itak le za splošnimi cilji vseh državnih nameščenec in pojasni vzroke zakaj ni društvo izstopilo kljub danemu pooblastilu. Kot vzrok navaja, da je O. Z. vsled izstopa številnih organizacij itak že oslabiljena, ako pa bi izstopilo še naše društvo, bi si ne mogli iznebiti očitkov, da smo mi krivi vseh njenih neuspehov. Neuspehi organizacije se tudi ne odpravijo z izstopom, ampak s sanacijo notranjih razmer in njenih članov. Sebi bi z izstopom ne koristili, ostali bi pa izolirani, kar bi nam tudi ne bilo v korist. Na to je govoril tov. Milošević, ki v jedernatem

in temperamentnem govoru poudarja važnost in potrebo skupne organizacije. Odobrava, da smo vztrajali v O. Z., smatra pa za potrebno združitev vsega pisarniškega osebja kraljevine v enoten savez. Brezbriznost nekaterih članov je treba izbiti, ako hočemo računati na uspehe. Le ako bomo močni, bomo zahtevali to kar nam gre in bomo tudi uspeli. Opozarja na organizacijo delavstva, ki plačuje v nekaterih krajih po 100—150 Din članarine, mi pa se bunimo, ako je treba plačati 5 Din. Razpravlja in kritizira službeno pragmatiko in uredbo o razvrstitvi, katera je že v jedru pogrešena in se mora izpremeniti. Opisuje razmere v Srbiji glede pisarniškega osebja, ki obstoja le iz začasnih zvaničnikov in pisarjev. Pisarji pa so uvrščeni vsi v II. kategorijo. Na to poda še nekatera pojasnila glede tolmačenja pragmatike i dr., nakar se mu je tovariš Kobe zahvalil za lepo in obširno poročilo. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor s predsednikom, le na mesto odstopivšega tov. Zalesjaka je bil izvoljen tov. Zima. Namestnikom so bili izvoljeni tov. Cerar, Rus, Lapaine in Bevc. Računskim preglednikom sta bila izvoljena tov. Slana in Gregorič, delegatom v O. Z. tov. Beguš in delegatom bodočega saveza tov. Kobe. Redna članarina ostane 5 Din, članarina za pogrebni sklad ostane 25 Din in pogrebna se določi na 1000 Din. Sprejme se predlog za združitev z društvom sodno pis. uradnikov in navzoči delegat tega društva tov. Schildeit'el izjavi, da ni proti temu nobenega zadržka. Ker bo društvo sprejelo kot člane tudi zvaničnike in ostalo pisarniško osebje, se sklene izpremeniti naziv društva v »Društvo drž. pisarniških uradnikov in zvaničnikov«. Po obnem zboru je ostal u. v. Milošević ves dan v družbi svojih tovarišev, ki so mu razkazali mesto in mu tolmačili razmere in šče, čemur je sledil z velikim zanimanjem. Zvečer je bil prijateljski sestanek v kolodverski restavraciji, kjer se je razvila prijateljska zabava.

Spomladansko obleko kupite najceneje pri

Jos. Rojina, Ljubljana.

Nabavljalna zadruga državnih nameščenec v Kranju je imela dne 16. marca redno skupščino, katere se je udeležilo 30% vsega članstva. Zadrugarji so vzeli z odobravanjem poročilo upravnega odbora na znanje. Volitve so dale sledeči rezultat: Predsednik: Ivan Košnik, podpredsednik: Jože Ahlin, tajnik: Andrej Rojc, blagajnik Anton Planinšek, odborniki: Franc Zupančič, Štefan Plut in Albina Bradaška; namestniki: Jožef Satler, Franc Burger in Antonija Soklič. Od čistega dobička v znesku 11044.54 dinarjev je skupščina določila 1100 Din za nagrado Upravnemu in Nadzornemu odboru, 550 Din za dobrotvorni fond, ostanek 9394.54 je pa odkazala rezervnemu zakladu. Skupščina je izrekla tudi zahvalo okrajnemu glavarju g. I. Znidarčiču, ki je nakazal zadrugi poslovni lokal v poslopiju okrajnega glavarstva ter bil vedno zadrugi zelo naklonjen. Iz zanimivega poročila, ki ga je podal upravni odbor letni skupščini, je omeniti posebno sledeče: V letu 1923. zadruga se ni poslovala v polnem obsegu, ker ni imela svojega lokala. Omejevala se je bolj na priložnostne nakupe in na razpečevanje blaga, za katerega ni bilo potreba posebnih prostorov. Zadruga je štela 31. decembra preteklega leta 136 članov s 137 deleži. Zadruga je dobavljala svojim članom mleko, kurivo, sladkor, mast, olje in obutev. Dobavo mleka je pričela s 1. marcem 1923 potom Zadrugne mlekarne v Predosljah. V prvem mesecu je bilo 36 odjemalcev s 1465 l. mleka, v decembru 51 odjemalcev z 2031 l. Vsega skupaj se je oddalo 20.312 l. v skupnem znesku 71.821.20 Din. Povprečna cena za 1 liter mleka je znašala Din 3.53. Z ozirom na tržne cene mleka, postavljenega v Kranju na dom, je prihranila zadruga svojim odjemalcem okroglo Din 9400 in jim je poleg tega dobavljala prvovrstno mleko. Zadruga je dobavila svojim članom 300 m³ trdih in ravno toliko mehkih drv po izredno nizki povprečni ceni Din 21.50. Prihranek za zadrugarje znaša tukaj Din 29.000. Z veleposestva Belje je dobila zadruga 2000 kg sladkorja in ga jim oddala po znižani ceni; pri sladkorju znaša prihranek zadrugarjev Din 10.000. Masti je oddala zadruga svojim članom 1900 kg in sicer povprečno po tri dinarje ceneje pri kg kakor je bila tržna

cena. Potom bratske zadruge v Splitu je dobila kranjska zadruga 340 l dalmatinskega o'ja, ki je bil tudi 3—4 dinarje pod tržno ceno. Končno je dobavila zadruga svojim članom še 230 parcv raznovrstnih čevljev. Tudi čevlji so bili cenejši kakor na trgu. Celokupni blagovni promet je znašal:

Blaga se je kupilo za Din 283.141.93
Blaga se je prodalo za Din 271.578.79

Skupaj Din 554.720.72

Celokupni denarni promet pa izkazuje:

Prejemkov: Din 476.753.22

Izdatkov: Din 472.162.42

Skupaj Din 948.915.64

Zadrugarji so si prihranili s tem, da so kupovali blago pri zadrugi po nižjih cenah najmanj 55.000 dinarjev, kateri bi bili drugače šli brezpogojno v druge žepe. Res za posameznike ni ta prihranek izdaten, ali skupna svota je velika in daje nam perspektivo, kje in koliko si zamoremo prihraniti, ako združimo ves denarni promet državnih nameščenec v svoji organizaciji in se osamosvojimo od trgovcev in prekupcev. V teh prihrankih tiči tudi vir dohodkov za finansiranje uradniških organizacij. V smislu člena 82 uredbe od 5. dec. 1920 nakazalo je okrajno glavarstvo v Kranju v dopisom od 20. sept. 1923 št. 8173 zadrugi primeren lokal v poslopiju okr. glavarstva, kjer smo otvorili z novim letom 1924 zadrugo prodajalno. V naši prodajalni se dobe sedaj vse življenjske potrebščine v poljubni količini večinoma pod tržnimi cenami. Za poslovanje poskrbel je Upravni odbor za potrebno obratno glavnicu. Pri tem moramo poudariti naklonjenost Saveza v Beogradu, ki nam je brez kakih težkoč dovolil posojilo v znesku 60.000 Din, od katerega smo dosedaj izrabili 40.000. Poslovanje s Savezom in stiki z njim danes še niso taki, kakor bi morali biti. Ni še doseženo skupno nabavljanje robe potom Saveza. Vzrok v tem so v prvi vrsti prometne razmere. V Beogradu naročeno blago rabi 3—6 tednov preden dospe k nam. To je doba, v kateri se sedaj cene toliko zamorejo spremeniti, da bi morali prodajati blago v izgubo. Direktno naročevanje blaga pri Savezu ovira tudi dejstvo, da naša majhna zadruga ne prenese naročevanja celih vagonov, vozina za manjše partije pa podraži blago v toliko, da se dobi na lokalnem trgu cenejše in hitreje. Upamo pa, da premagamo tudi te težave v doglednem času. H koncu naj poudarimo še, da so smatrali člani Upr. odbora dosedanje poslovanje kot nekako šolo. Vedno so postopali kar najprevidnejše, ker se od nas nihče ni doslej pečal s trgovino. Vsi smo samouki in se vpletujemo polagoma v panoge, ki so nam bile popolneoma tuje. Dva člana Upravnega odbora sta se udeležila zadrugne šole, katero je priredil Savez o. priliki kongresa v Ljubljani. Polagoma pridobimo prakso, s katero se bo dalo v bodočnosti uspešno delovati.

Za tiskovni sklad »Našega Glasa« so darovali: gg. Martin Pinterič, preglednik fin. kont. v Brežicah 10 Din, Josip Drevenšek, sodni kancelist v Šoštanj in g. Drago Schmidt, sodni oficijal v Trebnjem vsak po 5 Din. Srčna hvala vsem! Uprava.

Umesten predlog. Zagrebški list »Hrvat« je pred kratkim v daljšem članku obrazložil, kako bi se odpomoglo reduciranim in upokojenim državnim uslužbencem iz kmetijske stroke. Predlaga namreč, da bi se tem uslužbencem namesto penzije podelila zemlja, s katero razpolaga država in s katero bo po izvršeni agrarni reformi še razpolagala. Korist od tega bi bila vsestranska: državi ne bi bilo treba plačevati pokojnin, bivši državni uslužbenci bi bili rešeni gladi in ker so strokovnjaki, bi vzorno obdelovali zemljo ter bili zgled kmetiškemu prebivalstvu za racijonnelno kmetijstvo.

Veliko javno tombolo prirede 27. aprila na Kongresnem trgu nižji poštni in brzovarni uslužbenci z mnogoštevilnimi dobitki. Karte prodajajo vsi pismonoše v Ljubljani, Šiški, Viču in Mostah po 3 dinarje. Segajte pridno po njih, ker Vas čaka sreča z odprtimi rokami. Začetek ob 15. Odbor.

Delo narodnih poslancev in njih dijete po 300 Din na dan. Dne 10. tm. se je vršila debata o prosvetnem proračunu v narodni skupščini, pri kateri je bilo delovanje poslancev sledeče: V skupščinski dvorani je bilo zelo malo poslancev. Poslanske klopi domala prazne. Ta praznina je bila najboljši dokaz, kako malo se interesirajo

poslanci za prosvetno politiko in prosvetna vprašanja, ki so na dnevnem redu. V ministrskih klopah spočetka ni bilo nikogar, a pozneje pride minister za zunanje zadeve; dr. Milan Sršić, minister financ g. Stojadinović, ki pa pokratkem odide. Ob koncu seje pride še vnanji minister g. Ninčić, toda le v poslih svojega resora. In še od tega malega števila poslancev največji del ne zasleduje debate — se medsebojno smeje in razgovarja. V času diskusije o skoraj najvažnejšem delu državnega budžeta se politične večine šetajo po dvorani, smejejo se in se razgovarjajo. Bog zna o čemu... (Po »Narodni Prosveti«). Nekateri poslanci pa šetajo doma... tako pristavlja Učiteljski tovariš in prav ima.

Osnovno šolstvo v naši državi. Po zadnjih statističnih podatkih je v naši državi 6219 osnovnih šol. Po poedinah pokrajinah so razdeljene sledeče: Hrvatska in Slavonija 1726 šol, Srbija 1477, Vojvodina 1022, Slovenija 822, Bosna in Hercegovina 508, Dalmacija 450, Črna gora 214. Z ozirom na število prebivalstva pride v Sloveniji ena šola na 1585 prebivalcev, v Dalmaciji na 1346, v Vojvodini na 1350, v Hrvatski in Slavoniji na 1574, v Črni gori na 2032, v Srbiji na 2830, in v Bosni in Hercegovini na 3694. Število učitelstva je razdeljeno sledeče: v Srbiji, Vojvodini in Črni gori je 9345 učiteljev, na Hrvaškem in v Slavoniji 3753, v Sloveniji 2982, v Bosni in Hercegovini 1061 in v Dalmaciji 803. Šoloobiskujočih otrok ima Srbija, Črna gora in Vojvodina 373.644, Hrvatska in Slavonija 257.209, Slovenija 166.552, Bosna in Hercegovina 49.907 in Dalmacija 49.734. Na eno šolo pride v Sloveniji 203 otrok, v Hrvatski in Slavoniji 149, v Srbiji, Črni gori in Vojvodini 138, v Dalmaciji 110 in v Bosni in Hercegovini 98.

Advokatska iznajdljivost in reduciranje v državni službi. Po »Beogradskih Novostih« posnemamo sledeče: Redukcija in razvrstitev po novem zakonu sta izvršeni že po mnogih ministr-

stvih. Takoj se je pokazalo, da so se dosegli z redukcijo popolnoma negativni rezultati, ker je bila izvršena brez sistema in brez kriterija dela. V beogradskem trgovskem sodišču je nastal vsled redukcije popoln kaos. Reduciranih je bilo precejšnje število sposobnih uradnikov. Nekateri bivši zvaniki so bili prevzeti kot dnevničarji, ali so se zahvalili za to čast in zapustili službo. Vsled pomanjkanja osebja so nato nastavili nekaj novih praktikantov, ki niso verzirani v poslu. Vse delo je tako obležalo na majhnem številu sposobnih uradnikov. Sekretar sodišča je ves iz sebe, ker v obilici posla, ne vé, ne kod ne kam. Posli se množe vsled trajne denarne krize in vsled konkurzov, ki nastopajo vsled krize. In tako se bo zgodilo, da bo moralo trgovsko sodišče samo

napovedati konkurz, ono sodišče, ki odloča o konkurzih drugih. Ali beogradski advokati, ki dobro žive od denarne krize, so začutili, da bodo vsled redukcij oni sami še vse bolj reducirani kakor državni uslužbenci. In tako so v svoji advokatski iznajdljivosti prišli do sklepa, da bodo manj na škodi, ako sami nosijo plače uradništva, kakor da zastaja delo. Seveda ni težko presoditi, kako bi vršili ti od advokatov plačani uslužbenci svoje delo, ker se nihče ne bo hotel zameriti svojemu delodajalcu odvetniku.

**Najcenejše stare in nove
PISALNE STROJE**
kakor tudi vse potrebščine pri
L. Baraga
Ljubljana Ljubljana
SELENBURGOVA UL. 6/I
Mehanična delavnica (popravljalnica)

Tovarna čevljev Peter Kozina & Komp. izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnovejše forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana-Breg 20, Aleksandrova cesta 1., Prešernova ulica; Zgreb, Račkoga ulica 3.

ŠIVALNE STROJE
EXCELLA
z 10-letnim jamstvom
najfinejši izdelek kupite najceneje pri trdrki
J. GOREC
LJUBLJANA, Palača Ljubljanske kreditne banke

KURIVO

postavljeno na dom dobijo državni in javni namoščenci od 10. aprila po izjemni ceni in sicer: tona trboveljskega premoga, kosovca Din 425, 1 m³ lepih bukovih drv razžaganih Din 176 proti takojšnjemu plačilu, na obroke pa le potom urada in za 2 Din dražje. Naročila sprejema: Iv. Pogačnik, trgovina z drvmi in premogom. Pisarna: Vrhovčeva ul. št. 11 (Tabor).

**Modna in športna trgovina
za dame in gospode**
P. Magdič
LJUBLJANA
nasproti glavne pošte.
Telefon int. 438.

Priporoča se za nakup vseh
pisarniških in šolskih potrebščin
trrdka

M. Tičar, Ljubljana.

Usnje

kupite najceneje pri trdrki
Fran Pleterski
Ljubljana, Vodnikov trg 5
Državnim nameščencem
popust.

Razne vrste čevljev
od 50 Din naprej razprodaja
trrdka

Henrik Kenda
Ljubljana,
Mestni trg številka 17

**Nabavljalna zadruga državnih
nameščencev v Ljubljani**

„Aikadont“
zobna pasta.

Glavna zaloga drogerija.
Anton Kanc, Ljubljana.

Tvrdrka Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.
priporoča najboljšo šivalno
stroje „Gritzner“, potrebščine
za šivilje in krojače, modno
blago in galanterijo.

Perje in puh
C. J. HAMANN
Ljubljana, Mestni trg 8.

Prva jugoslovanska tovarna dežnikov
Josip Vidmar
LJUBLJANA, Pred škofijo št. 19.
Najnižje cene! Solidna in točna postrežba
Popravila, preobleke.

Priporoča se
modna trgovina
A. Šinković nasl. K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Specijalna trgovina ščetarskih izdelkov
priporoča tudi svojo veliko izbiro spo-
minskih izdelkov, galanterijo
in parfumerijo

M. Mihelič
Ljubljana, Šelenburgova ul.

Krojaštvo **Fran Iglič** Krojaštvo
Ljubljana, Kolodvorska ul. št. 28.
Idelovanje oblek za gospode, otroke in uniforme.
Za dame po najnovejšem modernem kroju.
Lastna zaloga modnega blaga.
— Uradnikom znaten popust. —

Razširjajte „Naš Glas“!

Gostilna pri „Sokolu“
Pred škofijo

Pristna dolenjska in štajer-
ska vina. Vsak čas gorka in
mrzla jedila. — Nizke cene!

Tovariši!

Priporoča se Vam trgovina s papirjem,
pisarniški in šolski potrebščinami

Karol Till,
Ljubljana, Kongresni trg št. 8.
(lastnik Gruber in Pokovec).
Prvovrstno blago in zmerne cene.

Priporoča se
I. Korenčan
trgovina pletenin, norimber-
škega in galanterijskega blaga
na veliko in malo.
Cene nizke — postrežba točna.
Ljubljana, Mestni trg 20.

Najcenejši nakup banaške moke, slad-
korja, kave, olja, masti, riža, testenin,
pralnega in toaletnega mila, južnega
sadja, dišav ter vseh vrst špece-
rijskega in kolonijalnega blaga.

**Vedno
najnižje
cene!**